

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelje in
praznike.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti:
Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

UREDNIŠTVO:

SIMON GREGORČIČEVA ULICA STEV. 13.

TELEFON STEV. 552. 6

UPRAVNIŠTVO: KONGRESNI TRG STEV. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po tarifu.

Pisnim vprašanjem naj se priloži znamka
za odgovor.

Račun pri poštne č. uradu št. 13.633.

Slepomišenje.

Pod težo težkih očitkov o protisloven-
ski politiki SDS je čutilo »Jutro« kot svo-
jo dolžnost, da SDS malo od te krivde
opere. In tako je izšla v večeršnjem »Ju-
tru« meditacija o razmerju slovenstva do
jugoslovenstva. Ampak silno se moti
»Jutro«, če misli, da je zamorec tudi sa-
mo malce opralo, ker vse njegovo filo-
zofiranje ni drugo ko eno samo slepomi-
šenje.

»Jutro« pravi, da moramo Slovenci že
vsled svoje maloštevilnosti in svoje ne-
bogate zemlje preiti v jugoslovenščino in
se zliti s Hrvati in Srbi v en narod. Re-
cimo, da je trditev »Jutra« pravilna, vse-
eno pa je njegov zaključek napačen in
njegov zagovor stranke ničeven.

Zakaj razlika je med jugoslovenščino
in jugoslovenščino. Ni Slovence, ki bi se
upiral onemu idejnemu jugoslovan-
stvu, o katerem smo vsi sanjali. Ni pa
tudi poštenega Slovenca, ki bi bil za ju-
goslovenstvo, kakor se je pri nas uprav-
ljalo.

Da, če bi bilo jugoslovenstvo to, da
smo vsi trije bratje v vsakem pogledu
enakopravni, če bi bilo to, kar bi mo-
ralo biti, da bi pomenilo jugoslovenstvo
vse to vseh sil slovenskega, hrvaškega in
srbskega naroda, potem smo vsi za to
jugoslovenstvo in nikdar bi ne bilo ču-
žal besede proti Beogradu. Toda tega
jugoslovenstva na svojo žalost nismo ni-
kjer zasledili, pač pa ono drugo, ki je v
zasmeh pravemu jugoslovenstvu.

Dosedaj se je jugoslovenstvo pri nas
uveljavljalo le na ta način, da so se Slo-
vencem jemale pravice in nalagale dolž-
nosti, ne pa tudi, da bi se jim dolžnosti
jemale in dajale pravice. Niti bogata Voj-
vodina ne plačuje relativno teh davkov,
ko Slovenija. Poteptana je naša občinska
avtonomija, ki smo jo nekoč že imeli. In
prestejte Slovence, ki so na vodilnih dr-
žavnih mestih! Saj se celo udomačuje
navada, da je vseeno, če so Slovenci v
vladi zastopani ali ne.

Pa kaj bi odpirali vse te neštete rane,
ki nikogar bolj ne bole, kakor ravno Slo-
venca, ki je še danes najbolj vnet za ono
čisto in pravično Jugoslavijo, za ta ideal
njegovih sanj.

Le eno bi še pripomnili! Po sloven-
skem mnenju bi morale biti v Jugosla-
viji združene vrline vseh treh narodov.
Vsi brez izjeme smo bili za to, da od-
ločuje Srb glede vojske, ker je tu njegova
izkušnja najboljša. Ravno tako pa smo
bili vsi brez izjeme za to, da se uvede
v državi način slovenske uprave, ker je
ta najboljša. Mi smo hoteli sintezo vseh
dobrih lastnosti in vrlin, dobili pa smo
nivelacijo navzdol in kulturno propada-
nje.

Hočemo pa s pomočjo Jugoslavije na-
predovati in se dvigati, ne pa nazadovati,
da bi se počasi balkanizirali. In zato smo
vsi Slovenci proti onemu političnemu in
centralističnemu jugoslovenstvu in samo
to se danes uveljavlja in samo proti temu
gre boj.

Za Jugoslavijo, ali tudi za Slovenijo,
to je Slovenski program, za nadvlado
nad Slovenijo pa je program onih Jugo-
slovenov, v katerih službi je SDS in z njo
»Jutro«.

Taka je resnica in presneto se moti
»Jutro«, če misli, da bo slepomišilo s
tem, ko meša čisti jugoslovenski pro-
gram s svojim strankarskim jugosloven-
stvom. Predolgo že traja to slepomišenje
in s pretežnimi stamilijskimi izgubami
je zapisano v knjigo slovenske zgodovine,
da bi moglo imeti še kaj učinka. Le
še na nesvobodne in na naivne ljudi mo-
re učinkovati, toda tudi ti ljudje že izumi-
rajo, kakor ugaša zvezda centralistične
in protislovenske ter s tem protijugoslo-

Pred delno rekonstrukcijo vlade.

POSVETOVANJA V RADIKALNEM KLUBU.

Beograd, 28. avg. Opozicija se vedno
zatrjuje, da je vlada v krizi. Nasproti
temu pa zatrjujejo v predsedstvu vlade,
da vlada ne samo da ni v krizi, temveč
da bo to v prav kratkem času tudi kon-
kretno dokazala, ker bo predložila za-
konske načrte, od katerih bo imela vsa
država korist.

V vladi se izvrši v najkrajšem času
manjša rekonstrukcija: dr. Srškić pre-
vzame ministristvo za pravosodje, mini-

strstvo za vere pa dobi dr. Janjić, Leovac
pa bo imenovan za ministra za izenače-
nje zakonov, dokler se to ministristvo ne
ukine.

Kar se tiče dr. Nikića, bo to vpraša-
nje ostalo še nekaj časa nerešeno.

Uzunović pretresa vsa ta vprašanja s
svojimi prijatelji, ker noče nobenega
vprašanja rešiti, ne da bi prej slišal
mnenje radikalnega kluba.

Skupščina še ne bo sklicana.

Beograd, 28. avg. Nenadni povratek
Marka Trifkovića v Beograd je prinesel
nekaj več življenja v politične kroge. V
dobro poučenih krogih trde, da bo po
skorajšnjem povratku Nikole Pašića
sklicana narodna skupščina, da sprejme
nujne zakone.

Marko Trifković je včeraj konferiral
s svojimi prijatelji, v prvi vrsti s pred-
sednikom radikalnega kluba Ilijo Mi-
hajlovićem. Na tem sestanku se je raz-
pravljalo o notranjih vprašanjih stranke
in o njeni reorganizaciji.

Ugotovila se je pripravljenost, da se

čimprej in čim hitreje likvidirajo vsa
sporna osebna vprašanja.

Trifković je nato konferiral z Uzun-
ovićem o delu v skupščini in o delu po-
sameznih skupščinskih odborov. Glede
sklicanja skupščine ni bilo nič defini-
tivnega sklenjeno. Vlada zatrjuje, da ni-
ma za zdaj še nobene potrebe sklicati
skupščino ter da mora prej pripraviti
gradivo za delovanje skupščine.

Neki član vlade je zatrjeval, da je
Marko Trifković zato, da bi še pred Pa-
šićevim prihodom rešil nekatera stran-
karska vprašanja.

BOLGARSKI ODGOVOR JE VENDAR ENKRAT SEŠTAVLJEN.

Beograd, 28. avg. Po vestih iz Sofije,
je odgovor bolgarske vlade na kolektiv-
no noto sosednih držav že gotov. Odgo-
vor je sestavljen v zelo prijaznem tonu.
Nota se končuje z zatrdilom, da je bol-
garska vlada vojna tesno sodelovati s
sosednimi državami pri udržitvi miru na
Balkanu. Bolgarska vlada je, predno je
odgovorila, hotela slišati tudi želje ve-
likih sil. Opustila pa je svoj namen za-
prostiti Zvezo narodov, da bi ona vzela
v roke ta spor.

Sofija, 28. avgusta. Ministrski svet je
na svoji seji odobril besedilo bolgarske
note, ki bo, kakor se doznava, izročena
v Beogradu kot odgovor na kolektivno
noto Jugoslavije, Rumunije in Grčije.

PRIPRAVE VLADEPROTI VPADOM BOLGARSKIH ČETAŠEV.

Vlada ima sedaj tri glavna vprašanja:
Prvi vprašanje proračuna za prihodnje
leto, dalje vprašanje pomoči za poplav-
ljence in slednje vprašanje Bolgarije.
Zadnje vprašanje je trenutno najbolj ak-
tualno, ker bolgarska vlada še vedno ni
odgovorila na našo zadnjo noto.

Zadnji poset generalov Lazića in To-
mića pri Uzunoviću se spravlja v zvezo z
akcijo, ki jo naša vlada namerava za-
početi proti vpadam bolgarskih komita-
šev na naše ozemlje. V prvi vrsti se bodo
očile obmejne orožniške straže. Potem
pa bo vlada posvetila posebno pozornost
komitaškim skrivnim zaveznikom in
konfidentom na našem ozemlju. Misli se
na to, da bi se ti ljudje internirali v no-
tranjost države, na njihova posestva pa
bi se naselili dobrovoljci in graničarji.
Uvedel se bo na jugu strog režim, tako
do bo onemogočena vsaka bolgarska pro-
paganda.

NAPOVEDI O PAŠIČEVEM PRIHODU SE VSAK DAN PONAVLJAJO.

Beograd, 28. avgusta. Včeraj so Pašić-
evi radikali zatrjevali, da bo Pašić, ka-
dar se vrne, vzel krmilo države v svoje
roke. Za svojega pomočnika pa bo vzel
dr. Nikića in Marka Trifkovića. — Glav-
ni odbor radikalne stranke se sestane,
čim se povrne Pašić. Na sejah glavnega
odбора se bodo pretresala vsa politična
vprašanja.

BOLGARSKA VLADA JE ZAČELA PREGANJATI KOMITAŠE.

Rim, 28. avg. Neka tukajšnja agencija
prinaša vest, da je bolgarska vlada za-
počela energično akcijo, da pokonča ko-
mitske čete. Vsa akcija je pokazala do-
bre uspehe v področju samostana Troja-
ne. Vladne čete in orožniki so zasledile
komitsko bando Vasilija Popova. Po
spopadu sta bila dva četnika iz te ban-
de ubita. Nadaljevalo se je zasledovanje
čel Vasilija Popova do področja Kobača.
Orožništvo je ujelo dva komitaša, ki sta
hotela čez mejo. Ker sta se upirala, so
ju orožniki morali ubiti.

MAKSIMOVIĆ PRIPRAVLJA VOLI- TVE V VOJVODINI.

Beograd, 28. avg. Aktivno delovanje
Bože Maksimovića pri urejevanju notra-
njih razmer v državi mu je pridobilo več
osebni prijateljev. Maksimović je te dni
zaposlen s pripravi za občinske voli-
tve v Vojvodini. Dalje tudi dovršuje de-
lo na občinskem volilnem zakonu, tako
da bo načrt tega zakona že prihodnji
teden predložen ministrskemu svetu na
odobrenje. Slednjit je Maksimović že
pri koncu s pripravi za razpored ve-
likih županov in srezkih poglavarjev.

PAŠIĆ JE SE VEDNO V KARLOVIH VARIH.

Beograd, 28. avgusta. V hotelu »Pariz«
se je včeraj nadaljevala konferenca ra-
dikalnih prvakov, ki se je je udeležil
tudi Marko Trifunović.

Osební Pašićev tajnik Sokolović od-
petaje danes v Karlove Vary. Trde, da
bo šel z njim tudi neki poslanec radikal-
ne stranke. Sokolović nese s seboj pis-
mena poročila in sicer eno poročilo o
zunanjí politiki, drugo poročilo pa od
Ilije Mihajlovića.

VSAK DAN DEMANTIRA ALBANSKA VLADA VESTI O NEMIRIH V ALBA- NIJI.

Dunaj, 28. avgusta. Albanski konzulat
izjavlja, daso se zadnji čas v vsem ino-
zemskem tisku razširile vesti o krvavih
bojih v severni in južni Albaniji. Vse te
vesti se popolnoma izmišljene in imajo
samo namen, diskvalificirati delo alban-
ske vlade, ki si prizadeva, urediti raz-
mere v Albaniji.

Manjšinski kongres v Ženevi.

Ženeva, 28. avgusta. Včeraj so na kon-
gresu narodnih manjšin razpravljali o
državljanjskih pravicah, o jamstvu za vo-
lilno pravico in o vprašanju jezika. Spre-
jeta je bila resolucija zastopnikov Madja-
rov v Jugoslaviji, v kateri se zahteva, da
morajo imeti narodne manjšine isto vo-
lilno pravico, kakor ostali pripadniki do-
tične države.

DEBATA O NOvem DAVČNEM ZA- KONU.

Beograd, 28. avg. Odbor za proučava-
nje zakona o neposrednih davkih je vče-
raj popoldne nadaljeval delo. Sprejel je
z večino glasov člene 59. do 69. zakon-
skega načrta. Izvzela sta bila samo člen
62. in 66. Člen 62. govori o davčni stop-
nji za obrti, čl. 66. pa o znižanju davka
za siromašne poljedelce. O teh dveh čle-
nih se je razvila živahna razprava. K
čl. 66. je poslanec Vesenjak stavil spre-
minjevalni predlog. Od opozicije sta na
seji govorila zlasti dr. Polić in Vesenjak,
od vladne večine pa dr. Nikić. Pri gla-
sovanju je večina odklonila vse spre-
minjevalne predloge opozicije.

TRIFKOVIĆ PRI NINČIĆU.

Beograd, 28. avgusta. Predsednik na-
rodne skupščine Marko Trifković je po-
poldne posetil dr. Ninčiča. Ta poset se
spravlja v zvezo s predstaječo ratiifika-
cijo konvencij in pogodb, ki jih je skleni-
la naša država s sosednimi državami.

DR. ŠIBENIK ZAGOVARJA SVOJ NAČRT AGRARNE REFORME.

Beograd, 28. avg. Minister za agrarno
reformo dr. Šibenik v neki svoji izjavi
zavrača zadnje izjave voditelja dalma-
tinskih radikalov dr. Desnice o načrtu
zakona o agrarni reformi. Dr. Šibenik
pravi, da njegov zakonski načrt, ki ga
dr. Desnica kritizira, bolj upošteva in-
terese obeh prizadetih skupin kakor
katerikoli desedanji načrt. Agrarna re-
forma znači posezanje v privatno last-
nino. Toda ta reforma je socialna po-
treba. Borili smo se proti boljševiškim
tendencam, prav zato pa je potrebno,
da izvedemo agrarno reformo. Ves pred-
log gre za tem, da se obe skupini v vseh
interesih izravnata. Dr. Desnica zakon-
skega načrta sploh ni proučil, če pa ga
je proučil, potem ni stvarno sodil.

ITALIJANSKI LISTI PROTI FRANCO- SKEMU VPLIVU NA BALKANU.

Beograd, 28. avg. Včerajšnji »Messa-
ggero« se bavi z vestjo pariške »Huma-
nité«, da baje obstoja neka tajna grško-
jugoslovenska zvezna pogodba. »Agence
Havas« sicer zatrjuje, da take tajne po-
godbe ni. Toda kakor vsi italijanski listi
s »Tribuno« na čelu, tako tudi »Messa-
ggero« noče nič slišati o demantiju Ha-
vasove agencije in o stro napada Fran-
cijo, zakaj se vmešava v balkanska vpra-
šanja ter poziva italijansko vlado, naj
kar najbolj energično nastopi in zahte-
va od jugoslovenske in grške vlade po-
jasnilo, da bi se tako preprečilo diplo-
matske intrige Francije, ki bi želela na
Balkanu izzvati nove nemire.

ZOPET AEROPLANSKA NESREČA.

Beograd, 28. avgusta. Iz Sarajeva jav-
ljajo, da se je tam včeraj ponesrečilo
neko letalo. Letalo je začelo goreti in se
je spustilo na tla. Pilot in njegov pomoč-
nik sta težko ranjena.

Napadi na g. Jelačina.

Od nekdaj je bila navada esdeesarskega tiska, da je na vsak samostojen nastop naprednjaka odgovoril z osebno gonjo. Do kakšnih mojstrskih lopovščin so se pri tem povzpeli, je še v svežem spominu onih, ki ne spadajo med pozabljivce. Kdor pa rad pozabi, ta pa naj samo vzame v roke umrli »Ponedeljek« in tu bo našel najnižje osebne napade ne same na političnega nasprotnika, temveč tudi na njegovo rednino. Pa kakor povsod, tako se je tudi glede časopisne osebne gonje izkazala ona znana storija o cekinu. Ko so bili še esdeesarji v oblasti, so izdali sedanji reakcionarni tiskovni zakon in zato danes ne morejo razviti osebne gonje v tem stilu, ko nekdaj. In samo tiskovni zakon je kriv, da so danes tudi napadi na g. Jelačina manj ogabni kakor nekdaj, dasiravno tudi danes ne delajo časti SDS.

Pa če je človek z ozirom na vso zgodovino SDS in na vse njene metode vaje, da odgovori na samostojen nastop naprednjaka le z osebno gonjo, se mora tem bolj čuditi, če slede takim metodam tudi stanovski tovariši g. Jelačina. SDS ima končno res nekaj vzroka, da je proti g. Jelačinu, ker je ta njen nasprotnik in sicer ne eden najbolj pohlevnih. Toda kakšen vzrok ima? Stanovski tovariši g. Jelačina, da z iskrenimi očmi pripovedujejo po takozvanem sestanku gremijev, da mu bodo že pokazali?

Ali je mar g. Jelačin le enkrat manjkal, ko je šlo za interese slovenske trgovine in slovenskih trgovcev še posebej? Ali morejo mar pokazati ti od esdeesarskih gesel prevzeti trgovci le na enega svojih stanovskih tovarišev, ki bi stal vselej tako v prvi vrsti boja za interese slovenskega trgovstva ko g. Jelačin? Naj odgovore gospodje, če morejo! Slovenska javnost čaka na odgovor!

Trdno so zapisane zasluge g. Jelačina ne samo za slovensko trgovstvo, temveč tudi za slovensko gospodarstvo, zato jih tudi tu ne omenjamo posebej. Le eno stvar bi pripomnili in te nam ne more utajiti tudi največji nasprotnik g. Jelačina, če je le količkaj objektivni.

Vloga slovenskega trgovca v javnem življenju.

Ze pred vojno in tudi po vojni je bilo vedno tako, da je bi slovenski trgovec najvernejši pristaš napredne stranke, ki je vedno zvesto glasoval za stranko, ki pa ni imel nobene besede, ko so bile volitve končane. Brez ozira na slovenskega trgovca se je delala zakonodaja in če se v

stari Avstriji ni to tako čutilo, potem je bila to zasluga samo velikih nemških trgovcev, ki so poskrbeli, da se ni vladalo proti njim.

Toda po vojni, ko smo se Slovenci nekaj časa sami vladali, tedaj se je jasno pokazalo, da je sedanjim esdeesarskim generalom slovenski trgovec sicer dober kot volilec in darovatelj za strankine fondе, da se pa zakonodajni ni treba na njegove interese niti najmanjše ozirati. Protidraginski zakon, ki je postavil trgovca pred vso javnost na sramotni oder koloderuha, je v tem pogledu najlepši dokaz. In ta protidraginski zakon je delo SDS.

Drugo dejstvo! Če kdo, potem je tudi slovenski trgovec enkrat zaslužil, da tudi en dobi mandat v skupščino. Toda nikdar se ni to zgodilo. Bil je sicer dober slovenski trgovec, da je glasoval za listo SDS, da bi pa mandat dobil, tega ne. Ta je bil vedno prihranjen le gospodom. Ali je mar pozabljeno, ko se je reklo trgovcem leta 1920: pri prihodnjih volitvah bo vaš človek poslanec Ljubljane? Ali je mar pozabljeno, ko se je reklo leta 1923 isto? In če se je postavil leta 1925 gospodarski kandidat, ali se je tedaj kaj vprašalo trgovce, koga smatrajo za svojega kandidata? Ne in ne in zopet je odločilo samo vodstvo SDS.

Toda ni moglo leta 1925 vodstvo SDS več preslišati zahteve gospodarskih krogov, da mora postati kandidat Ljubljane gospodarstvenik in še manj more letos za zbornične volitve slepo postavljati kandidature vodstvo SDS, kakor nekdaj za občinske volitve.

In zakaj ne more?

Ker je g. Jelačin s svojim delom dvignil samozavest trgovskega stanu, ker je uveljavil pravice trgovca in mu pridobil ugled in veljavo v javnem življenju, kakor je še ni nikdar prej užival.

In če morejo danes vsaj trditi esdeesarski trgovci in obrtniki, da postavljajo kandidate sami, če smatra SDS za potrebno, da skrije svojo firmo in da stopi v ozadje, potem je to le zasluga dela g. Jelačina in zato so dvakrat neoprostljivi napadi, ki lete nanj od esdeesarskih trgovcev.

Ima morebiti SDS interes, da nastopa proti g. Jelačinu, toda nobenega interesa nima slovenski trgovec, da napada g. Jelačina. SDS se bori končno proti svojemu nasprotniku, esdeesarski trgovec pa le proti samemu sebi, ko nastopa proti svojemu najodličnejšemu voditelju.

Pljuvanje v lastno skledo so ti napadi! In tudi to je treba enkrat povedati!

Sestanek v St. Vidu.

Da nima družba Zebal—Franchetti nikakih tal med širšo maso obrtnikov in trgovcev, je dokazal tudi sestanek v St. Vidu.

Sestanka, ki se je vršil v Društvenem domu, se je udeležilo zelo lepo število zaupnikov.

Sestanek je otvoril g. načelnik Zavodnik, ki je razjasnil navzočim zaupnikom pomen volitev v Zbornico v sedanjih časih, ko se nahajata obrtnik in trgovec v splošni krizi. Nujno potrebno je, da pride Zbornica v roke gospodarstvenikov. Nato je nač. podal besedo

G. OGRINU.

G. Ogrin je uvodoma očitil Zbornico kakor je nekdaj bila in kakšna bo sedaj po novem zborničnem redu.

Novi volilni red ni ravno idealen, toda zdostuje za silo. Nato je referent omenjal vse naloge Zbornice v obrambi malega obrtnika in trgovca.

Za obrtnike in trgovce so važna vprašanja obrtnih kreditov, socialnih dajatev, zveze Slovenije z morjem, trgovskih pogodb z Nemčijo in Avstrijo, ki bi znale zelo oškodovati slovensko obrt.

Vsa država gleda na te volitve in je zainteresirana, kake ljudi bodo prišli v Zbornico. Gotovi ljudje, ki se lovijo za zadnje bilke so skušali osvojiti Zbornico in so v ta namen ponujali SLS zanj sramoten kompromis.

Obrtniki so prisilno organizirani v zadrage in zveze, za katere se pa obrtništvo prav malo zanima. Zadrage in zveze pomenjajo le prispevke in zopet prispevke. Če pa pogledate kandidate, ki so jih te zadrage postavile, vidite, da so sami pristaši SDS. Edini pristaš SLS, ki so ga oni nastavili, je danes preklican svojo kandidaturo. Znamenje, da je ta lista svojo strankarska. Cela vrsta zadržev, ki jih ni nihče od teh gospodov vprašal za mnenje. Prav drastičen pa je slučaj g. Vehovarja iz Celja, ki so ga ti gospodje odklonili, ker ni pristaš SDS. Podoben slučaj se je zgodil tudi g. Ložarju iz Ljubljane.

Ta lista ni izraz zadržev nego volja SDS stranke.

Vse dosedanje delo SDS dokazuje, da je ta stranka vedno delovala proti interesom Slovenije.

G. JELAČIN

je povdarjal, da so vsa zavijanja »Jutra« in »Slov. Naroda« navadna neresnica. Volja ne

katerih združnih odborov ne predstavlja volje obrtnikov in trgovcev.

Koliko je že SDS škodovala slovenskemu gospodarstvu. Ob polomu Jadranske banke je čez 60 družin prišlo ob svoj kruh. Koliko so ob tem polomu izgubili slovenski delničarji niti ni mogoče točno dognati. Mnogo je zakrivila SDS tudi v vprašanju nacionalizacij. Posledice so, da se slovenski delavci selijo v tujino.

Slovenija je dosedaj relativno plačala največ davkov. Ako bo Zbornica v pravih rokah, se bo vlada morala ozirati v bodoče na položaj slovenskega gospodarstva. Program Zbornice je zelo obsežen in bo treba delati leta in leta, da se izpolni.

Če se bodo naša podjetja lepo razvijala, bo imela tudi država dobiček od tega. Naj odrežemo pridobitni sloji, in ves narod propade. Slovenci hočemo biti enakopravni v državi. Nočemo biti berači. Moramo biti sami vedno na straži za naše blagostanje.

Gotovi krogi pa smatrajo vso državo za trgovino, iz katere lahko jemljejo, dokler se jim vzljubi.

Ne smemo odnehati v naši borbi. Če nihče ne prime za vajeti, gre vse tako, kot hočejo naši nasprotniki. SDS je pritrla Slovenijo do propada in celo sedaj je hotela popolno komando v Zbornici. Podali smo se zato v pošten boj in upamo, da bomo pošteno zmagali! Sestanki po Sloveniji, v Ljubljani, Celju, Mariboru in drugod dokazujejo, da so se ljudje naveličali komande SDS, ki je dosedaj preganjala še vse naše stanove.

Odločen nastop našega pokreta bo prisilil gospode v Beogradu, da bodo postali v svojih zahtevah zmernejši.

Ako dne 22. septembra spet zmaga naša lista, verujete, da bodo vaši interesi dobro zastopani. Pozivljamo vas, da pripomorete pošteno stvari do zmage.

Po govoru g. Zavodnika, ki je pozval navzoče tudi na današnji manifest, shod v »Union«, se je razvila zanimiva diskusija o potrebah šentvidskih obrtnikov, ki posebno mnogo trpe vsled šikan oblasti. G. Ogrin pa je zagotovil, da se bo Zbornica zavzela v tem vprašanju za obrtništvo.

Tudi v ljubljanski okolici bo odklenalo SDS. To je pokazal šentvidski sestanek.

„Gostilničarski list“ in volitve v zbornico.

Obrtnik iz mariborske oblasti nam piše sledeči komentar k 8. številki »Gostilničarskega lista«, ki izhaja v Celju in sedaj živahno agitira za kandidatno listo SDS:

»Prejel sem »Gostilničarski list«, št. 8. Ker ga nisem naročil, sem ga mislil vrniti. Poznam namreč ta list in sem ga dobil pred leti nekaj časa brezplačno, pa me vsebina ni zadovoljila, saj ima razen inseratov, obširnih poročil o sejah in obširnih zborih raznih zadrug, njihovih načelnikov in odbornikov, le malo zanimivega.

Najnovejša številka pa je zelo obširna ter ima debelo tiskan uvodni članek »Obrtnikom ljubljanske in mariborske oblasti.« Ta članek sem prečital, kakor tudi naslednje; iz vseh zveni nepolitična agitacija za politično stranko SDS, ki pa ima nepolitično ime »Stanovska lista obrtniških organizacij ljubljanske in mariborske oblasti«, katero tvorijo razni samostojni demokrati, kakor dalje piše v stavku: »Govorijo so te osebe, kakor Rebek, Bizjak, Franchetti, Bureš, Bernardi, Kavčič in Vahtar poklicane, da vodijo obrtništvo tudi pri teh volitvah.«

Torej morajo nepolitično organizacijo voditi v volitvah strankarski politiki, saj kot take jih poznamo. Eden med njimi je večer kandidat, njihovo nadstrankarstvo pa kaže gostilničarski list, ko nadaljuje, da je prišlo vodstvo do sklepa, da ljubljanska organizacija, kateri načeljuje g. Ogrin, nima niti moralne pravice do svojega obstoja.

Torej le zadruga, ki ji pa načeljuje kak Rebek, Franchetti ali sličen sam. demokratski prvak, ta ima izključno pravico do svojega

SOMISLJENIKI!

Pri volitvah v Zbornico za trgovino, obrt in industrijo pazite predvsem, da ne izročite svoje glasovnice kakemu zaupniku SDS! Glasovnico izpolnite z imeni kandidatov Slovenske gospodarske liste, ki odgovarjajo Vašemu odseku in kategoriji! Na tej kandidatni listi kandidirata gg. Jelačin in Ogrin. Ta dva jamčita za neodvisnost Zbornice od političnih vplivov zlasti za neodvisnost od centralistične politike SDS.

Volitve so tajne! Nihče ne more ugotoviti, katero listo se volili! Ne bojte se terorja SDS! Agitirajte za zmago slovenske gospodarske misli!

Volilni odbor.

Beleške.

In kje je ostalo narodno edinstvo?

Vselej, kadar nastopa SDS, s svojimi frazami v javnosti, vselej se zasliši na prvem mestu lista obrabljena pesem o narodnem edinstvu. Za glavno skupščino UJU so ustanovili celo poseben komitet sedmih gospodov, ki so ponesli to esdeesarsko specialiteto v Beograd in nato z dolгим nosom nazaj v Ljubljano.

Sedaj pa, ko so volitve v Zbornico in ko nastopajo najvdanejši pristaši SDS, da s svojim imenom krijejo naskok SDS na Zbornico, sedaj pa je ta najodličnejša esdeesarska fraza izostala.

Ali ste, gospodje, res pozabili na to narodno edinstvo? Ali pa ste morda mislili, da je dobro, da obenem z esdeesarsko firmo skrijete tudi njeno najodličnejšo frazo?

Ampak kako bo potem, če pridete v Beograd brez tega narodnega edinstva, kaj bodo pa potem rekli vaši protektorji?

Zato mislimo, da je najbolje, gospodje, če se ne priznate samo h SDS, temveč tudi h njenim geslom.

Politične vesti.

»Svetožar Pribičević je imel polurno konferenco z dr. Nikitičem. Konferenca je bila v političnih krogih mnogo opažena in misli se, da naj bi bil dr. Nikić tisti most, preko katerega bi mogli esdeesarji zlezti v slučaj razpada radikalno-radičevske koalicije v vlado. Sedaj je tudi jasno, zakaj je naš dični »Slovenski Narod« v enem svojih zadnjih člankov hvalil dr. Nikića in njegovo politiko. — Če se pa bodo špekulacije SDS posrečile, je seveda drugo vprašanje, ker se politika nagiba zaenkrat še v drugo smer. Predvsem pa so na vodilnih mestih spoznali, da se loka ne sme še bolj napeti, ker je že itak sedaj situacija tako priostrena, da more vsak hip priti do težkih nepravil.

»Nova grška vlada sestavljena. Po mnogih težavah se je generalu Kondilisu vendar posrečilo, da se sestavi novo vlado. Značilno je, da v novi vladi ni razven Kondilisa nobenega generala, temveč sami civilisti. S tem je tudi na zunaj jasno izraženo, da je vojaške diktature na Grškem konec. Vlada je sestavljena večinoma iz samih širokovnikov, vendar pa so skoraj vse politične stranke izjavile, da bodo vlado podpirale. Vlada je sestavljena tako-le: Predsedstvo in vojska: general Kondilis; zunanje zadeve: Argiropulos, poslanik v Angori; finance: Drosopulos, guverner Narodne banke; pravica: univ. prof. Dr. Pantazis; poljedelstvo in trgovina: Mahos. Trgovinsko in prometno ministrstvo sta zasedeni le interimiistično.

Tudi prestol drugega diktatorja se je začel majati. Španski artiljerijski oficirji so zaprosili v posebni poslanici španskega kralja, da odstavi Primo de Rivera kot predsednika vlade. Nato je predložil Primo de Rivera kralju dve naredbi. V prvi se odreja razpust zveze artiljerijskih oficirjev, v drugi razpust tovarna orožja v Toledu pod kontrolo policije. Kralj pa ni Primo de Rivera

obstoja. O tem bo vsak obrtnik izrazil svojo sodbo dne 22. septembra.

Značilno k temu poročilu pa je poročilo rednega tajnika na odborovi seji v Celju, dne 23. julija 1926, katere zapisnik priobčuje omenjeni list. V poročilu pravi: »Poprej, ko preidemo na poročilo o zvezinem delovanju, si štejem v dolžnosti ugotoviti, da sta šostanjska in vojaška zadruga še vedno izven naše organizacije in nočeta vzle večkratnim vabilom prijaviti svojega pristopa k naši zvezi.

Ako vam povem, da sta to res strokovni zadrugi ki ne marata za zvezo organizacij, katerih glasilo se tako strankarsko eksponira, sem povedal dovolj.

K sklepu bi se rad dotiknil finančnega dela tega poročila. Dohodkov je po proračunu 33.225 Din, izdatkov pa 53.260 Din — torej je primanjkljaja 20.035 Din. Poročevalec izvaja dalje: »Če ne prejmemo pred 10. avgustom 1926 nakazanih 12.000 Din, kateri so nam potrebni za tiskanje lista št. 8, prosim, da vzamete na zanje že danes, da ta številka ne bo izšla, ker se nikakor ne moremo podati zopet v dolgove, kakor lanske leto.«

Ta številka lista pa je le izšla, iz nje sem posnel navedene citate in izšla je celo v povečanem številu strani! Kdo je poravnal stroške za izdajo te številke?

Ta številka je bila potrebna tistim osebam, ki vodijo volitve v Celju. Ako ne bo krila primanjkljaja SDS ga bodo plačali presrečni člani te zveze, izvemši vojniške in šostanjske zadrage, katerih vodje niso naklonjeni zvezi in bodo tudi zato prihranili svojim članom lepe dinarje.

Obrtnik, član neorganiziranih zadrug.

sprejel, temveč odpoloval v letovišče, kjer živi njegova družina. Tron španskega diktatorja se maje.

»Angleška pomoč Bolgarski. Bolgarski finančni minister Molov je podpisal provizoričen dogovor z Angleško banko. Po tem dogovoru dobi bolgarska vlada kot predujem 29 begunce 400.000 funtov. Za posojilo jamči bolgarska državna banka. Tako so Angleži sijajno pokazali svoje simpatije za Bolgarsko in ni čuda, če se potem tako zelo angažira angleški poslanik v našem sporu s Sofijo za Bolgarsko.

»Diplomatska turneja Čičerina. V Rapallo je odpoval državni podtajnik italijanskega zunanjega ministrstva Grandi. Da se sestane s Čičerinom, ki pride iz Wiesbadena, kjer se je zdravil. Po sestanku z Grandijem odide Čičerin v Pariz, kjer se sestane z Briandom, da se pogovori o vseh vprašanjih, ki se tičejo Francije in sovjetske Rusije. Čičerini diplomatski akciji se v vseh diplomatskih krogih pripisuje velika važnost.

»Sovjetsko prodiranje proti Indiji. Angleški časopisi poročajo, da namerava Rusija zgraditi na meji Indije velike postaje za aeroplanov. Nadalje namerava Rusija otvoriti tudi več rednih letalskih prog iz Rusije na mejo Indije. Angleški listi poudarjajo dalje, da ima Rusija že danes 1500 aeroplanov in da je poleg tega dobil Rikov posojilo v vrednosti 4 milijonov funtov za zgradnjo novih aeroplanov. Angleški listi vidijo v tem resno ogroženo angleškega poselstva v Indiji, zlasti še, če se pridruži sovetlom afganski emir, kar je zelo verjetno.

»Uspehi sovjetov na Kitajskem. Da se je razbila panazijska konferenca v Nagasaki, je predvsem delo Kitajcev, ki so spoznali, da hočejo Japonci potem panazijske misli osvojiti sebi Mandžurijo in ustanoviti japonsko hegemonijo v Aziji. Niso pa brez zasluge pri razbitju panazijske konference sovjeti, ki imajo vedno večji vpliv na Kitajskem. Zlasti sedaj, ko so rdeče kitajske čete porazile čete generala Vupejfuja, čete sovjetom naklonjenega generala Fenga pa Čangsolina. Slednji je vsled zadnjega poraza v nadvse težkem položaju in dočim je še pred kratkim zahteval on od poklice sovjetskega poslanika Karahana, izjavljajo sedaj sovjeti, da na Karahanov odpoklice niti ne mislijo, pač pa premljujejo, če bi sploh še priznavali pekinško vlado, ker sta doživela Čangsolin in Vupejfu tako težak poraz. Kakor v Indiji, tako prodirajo Sovjeti tudi proti Kitajski in zaenkrat je sovjetska politika na Daljnem Vzhodu najbolj moderna.

Primorje.

BARBARSKE ZAHTEVE.

Na zborovanju fašistovskih tajnikov in sindikatov iz slovenskih krajev Julijske Krajine, ki se je vršilo minulo soboto, je prof. Cavalotti, ki je poročal o političnem položaju na slovenskem ozemlju Italije, zahteval odločnejše postopanje proti Slovincem, ki da gojijo — po njegovem mnenju — panslavistične težnje. Pri tem je zastopal mnenje, da bi se vsi slovenski listi morali zatreti in da bi se moralo uvesti posebno nadzorstvo nad slovenskimi zadrugami. Tudi proti našim kuturnim društvom in sportnim krožkom se je obrnil prof. Cavalotti ter očitil Gentiliju, da je njegova reforma preobzirna za Slovence. Seje odlok, s katerim so se odpravile dodatne ure za slovensko na slovenski Italiji, lah, je po njegovem mnenju videti prof. Cavalošeno nevarnost za Italijo, katerim se valotti v slovenskih duhovnikih, katerim se bi po njegovem mnenju ljudskih šolah. Sloveni podučevati venavto bi smeli podučevati le v nižjih skoli učitelji naj bi smeli podučevati le v nižjih razredih, medtem ko bi višji razredi stali pod absolutnim vodstvom učiteljev iz pokrajine, če mogoče iz severne Italije, katerim bi morala vlada dajati višje plače in zagotoviti najlepšo karijero. G. prof. Cavalotti zahteva, da se odpravi raba slovenskega jezika tudi v krogu družine in da bi se smelo tudi po gostilnicah in tudi v družabnem življenju občevali izključno v italijanskem jeziku. Sploh zahteva prof. Cavalotti nasilno in naglo asimilacijo Slovencev v Italijo.

Dnevne vesti.

DOVTIP KOT ARGUMENT.

Železniški uradnik nam piše: Smo v času štedenja in tako se je vršila pretekli teden v Beogradu železniška konferenca, ki je sklenila, da se »ukine« cela vrsta potniških vlakov. Pa o tem ste že poročali. Niste pa poročali o govorici, ki kroži med železničarji z ozirom na to čisto svojevrstno štedenje. Govori se namreč, da se bo izdelal pravilnik za vse državljane, kolikokrat in koliko kilometrov se sme vsak državljan poslužiti železnice tekom leta. Za vsako prekoračeno število voženj bo treba pismeno prositi železniško ministrstvo za dovoljenje. Govorica je sicer samo dober dovtip — vsaj tako mislimo — toda tudi ta dovtip dokazuje, na kakšno stopnjo je že padla avtoriteta vlade. Pa bo to gospode poučilo?

— Uradni list št. 78 z dne 27. avgusta objavlja pravila o opravljanju diplomskega izpita na višjih pedagoških šolah za učitelje meščanskih šol.

— Nov konzul. Kubanska vlada je imenovala za generalnega konzula v Beogradu Rafaela Seryana Retiro.

— Obisk šolske mladine letošnje pokrajinske razstave »Ljubljana v jeseni«. Velika pokrajinska razstava »Ljubljana v jeseni« bo nudila tolikan raznovrstnega in tolikan poučnega, da je priporočati čimvečjo udeležbo šolske mladine. Pogled na razstavljene predmete, ki kažejo razvoj našega narodnega gospodarstva, kulture in športa, bo gotovo povzdignil v mladih središ samozavest in ponos na slovensko marljivost, inteligenco in kulturo. Zato je tudi gospod prosvetni inšpektor pri velikem županu ljubljanske oblasti s posebno okrožnico priporočil ravnateljstvom vseh srednjih in meščanskih šol ter učiteljskim, mestnemu šolskemu svetu v Ljubljani in sreznemu glavarju za ljubljansko okoličino poset te prvi med Slovenci v tako velikem obsegu prirejene kulturno gospodarske razstave. Sejska uprava je znižala vstopnino šolski mladini za 70 odstotkov, če obišče razstavo v skupinah pod vodstvom učiteljskega.

— Za pokrajinsko razstavo »Ljubljana v jeseni« od 4. do 13. septembra 1926 so pripravljala dela v najboljšem teku. Na novo se preurejajo razstavni paviljoni za posamezne razstave, ki bodo sila zanimive in poučne. Z ogledom razstave bodo prišli na svoj račun obiskovalci vseh stanov in poklicev. Isto tudi ljubitelji dobre kapljice, ker bo tudi pri tej priležitvi odprt vinski oddelek, znan iz ljubljanskih velesojev. Samo, da bo topot nudil še več izbranega in pestrega razvedrila. Razstava se odpre v soboto, dne 4. septembra ob pol 10. uri dopoldne. Legitimacije so že v prodaji pri vseh večjih denarnih zavodih, trgovskih in tujskoprometnih ustanovah; dobe se tudi pri župnih uradih, županstvih in podružnicah kmetijske družbe. Legitimacija stane Din 30.— in daje pravico na poljuben vstop v vse razstave ter na polovično vožnjo po železnici.

— Na državni dvorazredni trgovski šoli v Ljubljani bodo ponavljali in dodatni izpiti 9., 10. in 11. septembra. Ure za posamezne predmete bodo razglašene na deski pred ravnateljsko pisarno. Šolsko leto 1926-27 se prične 13. septembra s sv. mašo ob 9. uri v križevniški cerkvi. Po službi božji se zbera učenci in učenke v svojih razredih. Redni pouk se prične 14. septembra ob 8. uri zjutraj. Tisti učenec ali učenka, ki bi ne prišel(a) 3. septembra v šolo, se smatra za izstopnega(o) in se bo sprejel na njegovo mesto drugega(ga). Naknadno vpisovanje v I. deški in v II. letnik se bo vršilo 11. septembra ob 9. uri zjutraj. Sprejemni izpit za tiste, ki so se priglasili iz meščanske šole za I. letnik, pa izpita še niso delali, bo 11. septembra ob 10. uri dopoldne. Ako ostane kakšen prostor v I. deškem ali deklinskem letniku prazen, bo naknadno vpisovanje in polaganje sprejemnega izpita 14. septembra ob 10. uri.

— Francoski inženjerji na poučnem potovanju v Jugoslaviji. Jutri ob 22.38 prispe v Ljubljano skupina 10 francoskih inženjerjev. V ponedeljek dopoldne obiščejo inženjerji med drugim tudi ljubljansko univerzo. Ob 14. se odpeljejo v Trbovlje, da si ogledajo tamkajšnji premogovnik. Nato si bodo ogledali še druge večje rudnike v naši državi. Ljubljanski inženjerji prirede francoskim gostom na kolodvoru sprejem.

— Ukinjenje jedilnega voza na progi Zagreb-Split. Zagrebška direkcija državnih železnic je ukinila na brzdovlakah 801 in 802 na progi Zagreb-Split jedilni voz.

— Razpisana mesta. Pri okrožnem sodišču v Mariboru se odda mesto višjega pisarniškega oficijala. Prošnje je vložiti do dne 15. septembra pri predsedstvu okrožnega sodišča v Mariboru. — Pri državnem zdravilišču v Topolšnici se odda mesto pisarja-zvaničnika. Prošnje je vložiti do dne 15. septembra. — V moški kaznilnici v Mariboru se odda dva mesta paznikov-zvaničnikov. Prošnje je vložiti do dne 5. septembra pri ravnateljstvu moške kaznilnice v Mariboru.

— Iz finančne službe. Upokojena sta finančni svetnik pri finančni delegaciji v Ljubljani Erich Mühleisen in šef blagajne finančne delegacije v Ljubljani Valentin Koželj.

— Iz poštne službe. Premeščena sta pošta na uradnika Miroslav Subić iz Mokronoga in poštenu uradu Ljubljana 1 in Franc Vavpotič iz Grobelna k poštenu uradu Maribor 2. Pošta uradnika Zora Borštnar v Ljubljani je odpuščena iz državne službe.

— Imenovanje tolmača. Za tolmača nemškega jezika pri okrajnem sodišču v Murski Soboti je imenovan notar Ferdo Križan.

— Sladkorni kartel na Čehoslovanskem. Te dni so se začeli v Pragi razgovarjati o ustanovitvi sladkornega kartela na Čehoslovanskem. Sklenjeno je, da se kartel ustanovi za dobo enega leta. Pozneje se bo po potrebi podaljšal.

— 15-leten deček zakrivil železniško nesrečo pri Bernau-u. Preiskava je ugotovila, da je zakrivil veliko železniško nesrečo pri Bernau-u neki 15-letni fantajin. Pri zaslišanju je izjavil, da je hotel videti, kaj se bo zgodilo, če bo izruval žreblje iz železniškega tira.

— Grozniki aretirali državnega pravdnika. Zanimljiv dan je imel te dni dr. Andrija Parvany, državni pravdnik v Velikem Bečkereku. Šel je v poletni obleki ribe lovit. Prišli so orožniki ter zahtevali, ker so ga zamenjali z nekim lopovom, ki so ga iskali, od njega, da se legitimira. Dr. Parvany ni imel pri sebi nobenih dokumentov. Zaman je pripovedoval orožnikom, ki ga niso poznali, da je državni pravdnik, orožniki so mu napovedali aretacijo. Državni pravdnik se je sprva zoperstavljal, zato so ga orožniki jeli pretepati ter ga topli toliko časa, dokler ni priznal, da je lopov, ki ga iščejo. Ko so ga prignali uklenjenega na sodišče, so debelo zijali, ko se je izkazalo, kakšnega kozla so ustrelili. Proti orožnikom-batinašem je uvedena preiskava. Nekateri pravijo, da je za en del dobro, da je bil državni pravdnik od žandarjev tepen, sedaj se je vsaj prepričal, da se take stvari gode.

— Izhitotapljenje zlatega in srebrnega denarja. Kot smo poročali, so prišle oblasti na sled velikopoteznemu izhitotapljanju zlatega in srebrnega denarja preko Sušaka. Sedaj se poročajo o razkritju nekatere podrobnosti. Finančno ministrstvo je bilo že pred daljšim časom obveščeno, da se izhitotaplja iz naše države preko Sušaka zlat in srebrni denar. Obenem so bile ministrstvu ovadene tudi vse udeležene osebe. Oblasti so hotele zasadi tihotapec »in flagrantic«. To se jim je tudi posrečilo. Detektivi so prijeli na Sušaku bivšega orožnika Miklausiča ravno v trenutku, ko se je pripeljal na Sušak s 60 kg zlatega in srebrnega denarja. To ogromno količino zlatega in srebrnega denarja je imel krepki možakar skrito okrog telesa pod srajco. Zaslišan, je Miklausič takoj priznal, da je hotel denar izhitotapiti, obenem je navedel tudi svoje sokrivce.

— Velika nagrada na glavo razbojnika. Kot poročajo iz Beograda, je razpisalo notranje ministrstvo na glavo glasovitega roparja Roganovića, ki je strah in trepet več okrajev v Bosni in Hercegovini, nagrado 100.000 Din.

— Dva stara grešnika. V Andrijevcu sta bila aretirana in pripeljana k sodnemu stolcu v Osijek dva starca. Zapeljala in posilila sta 12-letno dekle. Eden od starcev je star 60, drugi pa 65 let.

— Zverinski zločin komitaša. Iz Peči poročajo: Seljak Karija Asana se je vračal te dni iz Kalužerskega Lada v Ljubovnik. Na cesti ga je došel komitaš Ajda Dulja iz Turjaka. Komitaš je ustrelil seljaka od vzadaj v tilnik, nato mu je smrtno ranjenemu prerezal goltanec in jo odkuril.

— Dva Madjara, ki bi živel rajši v Jugoslaviji kot doma. Blizu madjarske meje med Ričico in Stanišicem sta bila aretirana te dni madjarska državljana brata Fran in Deziderij Borski, ker sta prekorajila mejo brez potrebnih dokumentov. Obsojena sta bila vsak na 15 dni zapora. Zaslišana sta izjavila, da sta se hotela pri nas stalno naseliti, češ da se pri nas mnogo lažje in boljše živi kot na Madjarskem.

— Dve čudni prerokini. V Gradmancih in v Breznici v skopljanskem srezu sta se pojavili dve čudni prerokini. Sultana Pocević iz Gradmancev pripoveduje svojim laikovnim soobčanom, da se ji prikazuje v vaški cerkvi sv. Petka, ki se pritožuje nad tem, da se ljudje premalo postijo ter pravi, da morajo, če hočejo biti zveličani, hoditi bolj pridno v cerkev, graditi ceste, da se ne smejo poročati s sorodniki itd. Kadar gre Sultana v cerkev, ji sledi velika množica neumnih babnic, tako da je cerkev ob takih prilikah vedno nabito polna. Sultana po božno poklekne in moli. Nato vstane in pravi, da stoji pred njo sveta Petka. Čez nekaj časa pove zbrani množici, kaj ji je povedala svetnica na uho. Posebno pogosto se zgodi, da ji pove sveta Petka, da varajo brunne ženice njihovi možje. Med tem, ko govori »prerokinja« s sveto Petko, jo obsipujejo ženske z denarjem, cveticami, žepnimi robci, brisačami in drugimi stvarmi. — V Breznici nastopa prerokinja Sultana Andrejević, ki pripoveduje ženskam podobne stvari kot Pocevićeva, samo s to razliko, da uživa zaupanje in naklonjenost svete Nedelje. Zanimivo je, da sta obe sleparici iz premožnih kmetijskih hiš.

— Velika tatvina draguljev. V neko trgovino varšavskega juvelirja so vlomili te dni neznani lopovi ter odnesli za 100.000 zlatih draguljev in drugih dragocenosti. Vlom je vzbudil v Varšavi veliko senzacijo, ker je bil izvršen pri belem dnevu ter se nahaja ravno nasproti trgovine mestno poveljstvo, pred katerim stoji dan in noč vojaška in policijska straža.

— Napad na policijsko patruljo v Berlinu. Iz Berlina poročajo, da je v Warme-Pickelu napadlo te dni ob priliki ponočne racije več lopovov neko policijsko patruljo. Predno so se mogli postaviti policijski uslužbenci v bran, so jih zločinci poklali. Enemu od stražnikov so črepinjo dobesedno razbili. Razven tega je dobil več sunkov z nožem v pljuča. Očitno gre za organiziran napad, ker so napadli lopovi policijo, ne da bi jim bila dala policijska kak povod. Osem storilcev je pod ključem.

— Atentat umobolnega na banko. Iz neke newyorške blaznice je pobegnil neki umobolni. Kmalu nato je vrgel v prostore pittsburske agrarne banke peklenski stroj, napolnjen z nitroglicerinom. Stroj je eksplodiral. Dve osebi sta bili ubiti, nad 120 je bilo težko, oziroma lahko ranjenih. Umobolnemu je odbila bomba glavo.

— Komunističen Landru. Te dni je bil aretiran v Leipzigu ključavničarski mojster

Hahn. Mož je bil trikrat oženjen. Od prve žene se je dal po par mesecih ločiti, drugo so našli leta 1920 v kleti obesoeno. Ker je

— Družaben skandal v Potsdamu. V Potsdamu vzbuja te dni veliko senzacijo mal družaben skandal. 65-letni župnik Grupe, poročen mož in oče 6 otrok, je moral prositi nenadoma za vpokojitev ter se podati v sanatorij za na živih bolne. Župnik Grupe je imel intimno razmerje z neko mlado učiteljico otroškega zabavišča ter se sestajal z njo ne samo v bližnjih gozdovih, temveč celo v zakristiji. Kljub temu, da se je pečala policija z njegovo zadevo že dalje časa, je vendarle dopustila, da se je šel župnik zdraviti v inozemstvo.

— Prine kot agent. Iz Budimpešte poročajo, da se je mudil te dni tam španski princ Ludovik Bourbonški. Svaha njegovega potovanja v Budimpešto je, da sklene v imenu nekega ameriškega finančnega konzorcijskega madjarsko vlado pogodbo o večjem posojilu. Poleg tega namerava skleniti princ v imenu tega konzorcijskega tudi z nekaterimi večjimi madjarskimi mesti pogodbe o večjih investicijskih posojilih. Madjarska vlada na to ponudbo še ni odgovorila.

— Noblesa Viljema II. Nemška princezna Hermina, druga soproga Viljema II. je bila poročena v prvem zakonu s princem Schönau-Korolathom. 12-letni princ Ferdinand, njen sin iz tega zakona, je bil leta 1925 operiran. Obenem ga je zdravila specializirana za odpravo govornih napak, učiteljica Käthe Müller. Zdravljenje je trajalo 4 mesece ter je imelo popoln uspeh. Ferdinand se nahaja trenutno v nekem katoliškem vzgojišču v Paderbornu. Katra Müllerjeva je zahtevala za zdravljenje honorar 2400 mark. To se je zdelo princeznini Hermini preveč; dejala je, da plača kvečjemu 1250 mark. Ker je vztrajala zdravnica pri svoji prvotni zahtevi, ji ni plačala Hermina sploh nič. Končno se je obrnila Müllerjeva na upraviteljsko premoženja bivšega nemškega cesarja Viljema II. Njena zahteva je bila odločno zavrnjena, obenem so ji vsako nadaljnjo »nadlegovanje« strogo prepovedali. Vsled tega je vložila Müllerjeva, ki se nahaja trenutno v prekmernih gmoatih razmerah, po svojem pravnem zastopniku tožbo.

— Napoleonova sablja ukradena. Kakor poročajo iz Milana, so vlomili v nedeljo ponoči neznani lopovi v muzej milanske Seale. Odnegli so mnogo dragocenih starinskih predmetov. Ukradli so tudi Napoleonovo sabljo ki jo je poklonil Napoleon leta 1812 pevki Pasta v Parizu.

— Psi jamarji na letošnji razstavi. Med pse jamarje štejemo lovskie pse, ki jih uporabljamo za izganjanje lisic in jazbecov iz jam. Za ta posel sta najbolj prikladna jazbecar in terrier. Obe pasmi imate več vrst. Poznamo 3 vrste jazbecarjev, kar se dlake tiče in sicer: a) kratkodlakega; b) resastega in c) dolgodlakega. Po barvi pa jih delimo v črne, rjave, rdeče, tigraste, da celo bele jazbecarje. Pri nas ni sicer videti mnogo jazbecarjev, ali vendar srečamo tu pa tam prav lepe živali. Upamo, da se bodo na razstavi 8. in 9. septembra zbrali vsi ti smrtini sovražniki lisic in jazbecov.

PLZENSKO PIVO

(Urquell 1842)

Restavracija „HOTEL UNION“ Ljubljana

Nedelja 29. avgusta

K. RIST, restavrater

— Zlatnike v Zlatog-terpentinovem mitu so našli: Marija Tadežič, Ljubljana, Matelkova ulica št. 2/1, Marija Tomažević, Ljubljana, Glinska ulica, Malčič Jelenc, Tržič, Marija Jenko, Litija, Marija Vrečkovnik, Gaberje pri Celju, Pepca Terpišič, Češenjca št. 30 pri Novem mestu, Alojzij Kraševic, Breg 20 pri Celju, Terezija Laznik, Dol pri Hrastniku, Lea Steipe, Čakovce, Terezija Viher, Maribor-Tezno št. 34, Marija Račič, Zagreb, Trnjaska cesta 57, Stevo Posavec, Staniča kod Bjelovara, Jelka Kohn, Karlovce, Ana Pulko, Sisak, Ljubica Novak, Kostelj - Pregrada.

— BREZALKOHOLNA PRODUKCIJA. Ljubljana, Poljanski nasip št. 10-4, pošlje vsakemu naročniku »Narodnega Dnevnika« zanimiv cenik brezplačno. Zahtevajte ga takoj; ne bo Vam žal.

— Kmetijski praznik na Bledu 8. septembra. Kakor vsako leto, se vrši tudi letos dne 8. septembra kmetijski praznik na Bledu. Dopoldne se vrši kongres Zveze društev kmetijskih fantov in deklet. Tega kongresa se udeležijo zastopniki hrvatskih, srbskih, bolgarskih in čeških mladinskih organizacij. Popoldne ob 2. uri bo slavnostno zborovanje kmetijskega ljudstva. Okolišne krajevne organizacije bodo priredile krasno povorko narodnih noš, konjenikov in voz. Polovična vožnja na vseh progah je dovoljena.

Ljubljana.

1.— Manjšinska šola za otroke nemške narodnosti se je preselila z Vrtače v prostore mestne osnovne šole na Čojzovi cesti. Jesensko vpisovanje za šolsko leto 1926-27 se vrši dne 31. avgusta od 8. do 12. ure v I. nadstropju.

1.— Redni letni občni zbor Slov. Pevskega društva »Krakovo-Trnovo« se vrši v nedeljo, dne 5. septembra l. l. ob 9. uri dopoldne v gostilni g. M. Sokliča. Pred konjušnico z običajnim dnevnim redom. — Odbor.

1.— »Express Européen« v hotelu Tivoli. Predvečernjim zvečer se je nudil sprehajalcem v tivolskem parku nenavaden prizor.

Izza grmov so jeli nakrat prodirati proti hotelu Tivoli oboroženi ljudje, ki so hotel obkrožili. Sprehajalci so mislili, da ima vojaštvo nočno vajo. Pozneje se je izkazalo, da so bili oboroženi možje financarji, ki so imeli nalog zasadi člane »Ljubljanskega elitega kluba« in »flagrantic« pri igri »Express Européen« (igra, ki se igra v igralnicah) ter jim zapleniti denar. To se je financarjem tudi posrečilo. Zaplenili so ogorčenim in začudenim igralcem 1.700 dinarjev, ki so jih našli na zelenih mizah. Veliki župan je »Ljubljanski elitni klub« z motivacijo, da je klub prekoračil svoj delokrog, razpusil.

Na shod.

Volivcem v zbornico za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani in bližnji okolici.

Včeraj in danes pošiljajo tovarišem trgovcem, obrtnikom in industrijem vabila na

manifestacijski shod,

ki bo danes v soboto ob osmi uri zvečer v veliki dverani hotela »Union«.

Pozivava tovariše, ki so prejeli vabila, da se shoda gotovo udeležijo.

Na shodu hočemo izraziti našo odločno skupno voljo, da se otresemo terorizma v našem gospodarstvu in protestirati proti zlorabi trgovskih gremijev in obrtnih združenj za politično agitacijo samostojnih demokratov.

Prestolnica Slovenije naj nas tudi v tem boju vodi k zmagi!

IVAN JELAČIN,

predsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo in predsednik zveze trgov. gremijev.

IVAN OGRIN,

podpredsednik zbornice za trgovino, obrt in industrijo.

Sport.

Nogometna tekma Ilirija : Viktorija. — Jesensko nogometno sezono odpre prijateljska tekma Ilirija : Zagrebška Viktorija. Ker velja Viktorija danes za eno najboljših moštev v Zagrebu, obeta nedeljsko srečanje v Ljubljani zanimivo in napeto igro. — V predtekmi nastopila SK Jadran in rezerva Ilirije.

Boksmatch dveh starcev. V Cornwallisu na Angleškem so nedavno svedeno obhajali stoletnico nekega boksa kluba. Med udeleženci sta bila tudi 83 letni Handcock in njegov par let mlajši prijatelj Stone. Zabela sta se razgovarjali in Stone se je pobahal, da je Handcock že večkrat premagal. Ta trditve pa je Handcock tako razjarila, da je tovariša pozval na boksmatch, ki se je tudi takoj dobeval. Publika se je spočetka imenitno zabavala; ko so pa ljudje videli, da se starca že komaj držita na nogah, je zahtevala, da se dvoboj takoj ustavi, s čemer sta bila tudi oba borce zadovoljna. Bojevala starca sta si podala roke in se ločila kot prijatelja.

Francoski kolesarski mojster G. Ganay je smrtno ponesrečil v tekmi, prirejeni na čast 21. avgusta 1904 umrlemu slavnemu ameriškemu kolesarju George Leanderju. Na ključje je nanese, da je padel Ganay na istem mestu, kjer je pred več ko 20 leti dohitela smrt Georgea Leandra.

V zaključni tekmi za Davisov pokal bodo Ameriko zastopali v singlu Tilden in Johnston, v dublu pa Richards in Williams. Ti igralci zastopajo Ameriko že od l. 1920. Lanjska finalna tekma med Ameriko in Francosko je podala sledeči rezultat: Tilden proti Lacoste 3 : 6, 10 : 12, 8 : 6, 7 : 5, 6 : 2. — Johnston proti Lacoste 6 : 1, 6 : 1, 6 : 8, 6 : 3. — Johnston proti Borotri 6 : 1, 6 : 4, 6 : 0 in Richards - Williams proti Lacoste-Borotra 6 : 4, 6 : 4, 6 : 33. Amerika je zmagala 5 : 0.

Novi aviatični uspehi. Holandski pilot van Dyk je postavil na progi London-Rotterdam hitrostni rekord; preletel je namreč 260 km dolgo progo v 1 uri 20 min. — Francoski aviatik Callizo pa se je dvignil z aeroplantom na letalnem prostoru v Bucu z namenom, da potolče lastni svetovni višinski rekord 12.066 m, kar se mu je tudi posrečilo. Povsipel se je namreč v višino 12.800 m in nato gladko pristal v Le Bourgetu.

Film dokazal resnico. V Budapešti so posneli v filmu zaključni boj v hrbtnem plavanju na 100 m in ta film je nedvomno dokazal, da dirka med Frölichem in Bartho ni bila neodločena, ampak da je Oger jasno zmagal. Pravilno bi se moral naslov evropskega mojstra naknadno prisoditi Barthu, vendar pa ni pričakovati, da bo mednarodni plavalni savez to zadevo začel še enkrat mesati.

V zadnjih dneh so ponesrečili val poskusi preplavati Kanal. Nemec Vierkötter je preplaval že 41,7 km in je bil oddaljen samo 16 km od angleške obale, pa je moral prekiniti nadaljnje plavanje radi hude megle. Kinitki nadaljnje plavanje 6 ur 20 min., ko je nemec Mermerich dobil tak udarec v trebuh, enkrat od delina dobil tak udarec v trebuh, da se je skoraj onesvestil. Peljali so ga seveda takoj na suho. Francoza Lebranta je prisilil hud nasprotni veter, da je odnehal po 5 urah. Amerikanka Barrett je prenehala s plavanjem po 3 urah, njena rojkinja Carson pa po 6 urah. Tretja Amerikanka Carson pa je morala svoj namen opustiti radi morske bolezni.

Radiofonija.

V prvem radiovagonu Paneeurope. — Kolosalen uspeh našega rojaka.

XXXI.

Danes 26. avgusta začenja ta dopis v radiovagonu Dunaj—Gradec—Dunaj. Ob 8.15 smo odpotovali z brzovlakom Dunaj—Trst do Gradca in zvečer se vrnemo na Dunaj. To je prva vožnja samo za poročevalce časopisov. V Gradcu imamo slavnosten obed, vse na stroške posebne družbe, ki hoče vpeljati na vseh avstrijskih brzovlakih radiofonske vagonne. Radi naše poskusne vožnje bo dunajska postaja danes izjemoma pošiljala že ob 9.30.

Ker imamo dovolj časa do početka zanimive vožnje s slušalko na ušesih, a inozemske postaje tudi še ne pošiljajo, naj podam za uvid nekaj izvlečkov iz spisa »Radio auf den österr. Bundesbahnen«. Radi smo ga tu prejeli, v informacijo in porabo.

V Ameriki imajo že dve leti na treh progah radiovagon, kjer potniki za majhno doplačilo poslušajo razne radiofonske prireditve bližnjih in daljnih postaj. V Evropi tega še ni. Naprava na brzovlakih Berlin—Hamburg ne služi zabavi potnikov, marveč nadomešča običajni telefon za praktično porabo.

Avstrija je v Evropi prva in edina država, ki hoče uvesti radio na brzovlakih. Po nekaterih poskusih je ravnatelj J. L. Stöger dne 12. julija t. l. sklenil z glavnim ravnateljstvom državnih železnic začasno pogodbo na par mesecev, da vozijo brzovlaki za zdaj tri posebej zgrajene radiovagone, v katerih je prostora za kakih 50 poslušalcev. Ako se ta novost obnese, bodo vsi brzovlaki tako prirejeni, da vsak potnik dobi na svojem sedalu slušalko in tako posebni vagoni odpadejo.

Ker je bilo treba preštudirati terenske razmere in tehniške predpogoje za dober uspeh, so se vršile različne vožnje, kakor sem že poročal. — Poskuse je vodil inženir Josip Sliško, s svojo Regency, ki je le izboljšana njegova Superheterodyne. Pred njim so drugi poizkušali razne aparate, končno je vse zmagal Sliško, kar je mlademu Hrvat v posebno čast. Da dosega naš mladenič v tujini tolike uspehe, je ponos tudi domovine.

Poročilo pravi dalje:

»Že prvi poskus je pokazal, da smo naredili z odločitvijo za Superheterodyne, ki jo je obsegoval šefkonstruktor inž. Sliško sam, najboljši korak... Najboljši sprejem smo dosegali z anteno 40 cm nad streho vagona in 16 m dolgo; za zvezo z zemljo služi masivno ogrodje vagona... Regency deluje s 7 cevkami normalno, z 8 cevkami pa tako močno, da se A—E—O—glasnik čuje celo v sosednjem vagonu... S posebno Sliškočev sestavo je senzibilnost aparata taka, da je težko najti razliko med postajami z večjo ali manjšo pošiljalno energijo. Tako smo čuli na vožnji čez Semmering skoro enako močno Bern (6 KW), Breslau (1.5 KW, Budapest (2 KW), Zagreb (350 Wat).

Nato govori poročilo o cevkah in drugih takih strokovnih rečeh, ki že niso več za navadne amatere.

Poskusni vagoni so posebe v te namene narejeni. Lepi in komedni so. Ker

more priti v te vagonne tudi potnik III. razreda, bo marsikdo rad poslušal radio tudi radi tega, ker se bo dejanski vozil v II. razredu za manjše doplačilo, nego če gre v II. razred proti plačilu. — Za potnike iz Jugoslavije in Italije bo od Gradca dalje prijetno iznenadenje novi radiovagon. Za majhno plačilo na uro bo poslušal razne evropske postaje tako, da...

Pravkar nam trobenta na uho dunajski pošiljalec iz studija v Johannesgasse. Prijeten in predobro znan glas kliče: Hallo, hallo! Hier Radio Wien...! Pa smo poslušali dobro znanega poročevalca z Naschmarkta, koliko stanejo danes avinske zabele (te so navadno prve na vrsti) vse doli do nesrečnih bosenskih češpelj, ki jih je danes že manj na tgu, potem ko so mnogi jugoslovanski izvozniki olajšani za nekaj milijonov dinarjev. — Čuli smo tako čisto in glasno, kakor s prav dobrimi aparati na Dunaju. — Čuli smo tudi pozdrav ravnatelja Stögera po vagonem telefonu. Slavlil je zasluge našega Sliškočeva. Ta telefon je postavljen za obvestila, pojasnila in opozorila med vožnjo.

Ob 9.30 pa se že oglasi prijetni glas našega vrlega Berta Silvinga, ki nam napoveduje prvo točko današnjega, nalašč za nas selavljene koncerta. Bobnelo nam je tako močno na ušesa, da je moral Sliškočev krepko zavirati. Prijetna godba, čista in znosljivo glasna nas je spremljala do vrh Semmeringa. — Zanimivo je, da skoro v vseh predorih sprejem popolnoma preneha; po raznih ovinkih je krepkost sprejema različna, kakor pač se obrača vagon v smeri pošiljalca in kakor dosežajo anteno elektromagnetni valovi. — Splošno občudovanje. Sliškočev od vseh strani čestitajo avstrijski in tuji udeleženci.

Na drugi strani Semmeringa je bil sprejem slabši, deloma vsled terenskih razmer, deloma radi vročega dopoldneva in solčnega pritiska. — Pred Bruckom smo že slišali Gradec, ki je pa pošiljal le razne komade z gramofonskih plošč. — Inozemskih postaj ni bilo, kajti te nam hranijo še veliko večje iznenadenje za zvečer, ko se bomo vozili štiri in pol ure do Dunaja. Obetajo nam kakih 25 evropskih postaj čisto in glasno, med temi tudi Zagreb.

V Gradcu je bilo seveda obligatno fotografiranje, na kar smo se odpeljali v hotel Steirerhof, ker je bil prirejen v novi, obširni in jako hladni dvorani fin banket. Po »težkem« delu tega dopoldneva se nam je vse, kar more nuditi ta prvi graški restavracija, prav izvrstno prileglo. — Razni govorniki so nam s hvalevredno kratkočev slavlili znamenitost tega dneva v evropski radiotehnik, v kateri eto prednjači mala Avstrija. — In slavili smo ta veliki uspeh družbe in našega Sliškočeva dosledno s slovensko kapljico — jeruzalema, ki je bil res izboren. Nisem štedil ljubeznivih gostilijev, tako da pri Thonethofu navdušeno zaključujem to poročilo.

Rojaki, ki se boste vozili s podnevnim brzovlakom proti Dunaju, ne zamudite razvedriti se in skrajšati si vožnje ob izbornem programu Ravag po... bistro-

umni sestavi čudotvorne naprave svojega mladega rojaka Sliškočeva. Upam, da bo teh čudežev kmalu deležna tudi progla od Maribora do Beograda!

Zastopniki vseh velikih evropskih listov bodo prihodnje dni pisali o tem velikem napredku v Avstriji — in o našem rojaku, zato me veseli, da bo med prvimi naš »Narodni Dnevnik«. — Stavim groš, da prav radi tega bodo molčali drugi veliki glasniki naše »Nezdružene Slovenije!«

A. G.

SAHOVSKI TURNIR V LJUBLJANI.

Na včerajšnjem XI. in zadnjem kolu je vladalo največje zanimanje za partijo Riesl—Tot, ker bi mogel Tot z zmago nad Rieslom doseči Kalabara. Tot je sicer dobro začel, a je potem vsled prenapetosti igre izgubil. Rezultat ostalih partij je bil:

Agapjev je remiziral s Tekavčičem, Grenčarski z Acimovičem. Pirc je premagal Mrzlikarja, Rupnik pa po 7 urnem boju Jerošova.

Kenčni izid turnirja.

V skupini A: Sadi Salabar iz Varaždina 7 točk (I. darilo v znesku 1500 Din); Zdenko Rupnik iz Ljubljane in Andrija Riesl iz Vukovara po 6 in pol točk (II. in III. darilo 1000 in 600 Din); Boris Tot iz Vrčca 6 točk (IV. darilo 350 Din); Vasa Pirc iz Maribora, Vsevolod Agapjev in inž. Ivo Tekavčič po 5 in pol točk (V. in VI. darilo 250 in 200 Din).

Brez nagrad so ostali: Aleksej Jerošov (Ljubljana) 4 in pol, Siniša Acimovič iz Beograda in Mladen Grenčarski 3 ter Rudolf Mrzlikar iz Ljubljane 2 točki.

V B-skupini je remiziral Rožič z Vogelnikom, Dervovšek pa s Singerom. Furlani premaga Dumiča, Marjanovič Vidmarja, Kulžinski Didzinskoga i Poljakov Jonkeja.

Kosta Rožič iz Zagreba 9 točk (I. darilo 1500 Din); Ludmil Furlani iz Ljubljane 8 in pol točk (II. darilo 1000 Din); Karel Dervovšek iz Ljubljane in dr. Lav Singer iz Zagreba 7 točk (III. in IV. darilo 600 in 350 Din); Nikolaj Kulžinski iz Novega Sada 6 točk (V. darilo 250 Din); Gjorgje Poljakov iz Beograda in Adolf Vogelnik iz Ljubljane 5 in pol točk (VI. darilo vsak po 100 Din).

Brez nagrade so ostali: Pavao Didzinski iz Zagreba 5, Ciril Vidmar iz Ljubljane 4 in pol, Marjan Dumič iz Zagreba in Petar Marjanovič iz Pančeva 3, Ljudevit Jonke iz Karlovca 2 točki.

Jutri prične match med Rožičem in Kalabrom za naslov mojstra.

Prosveta.

In domovina jih ne pozna...

(K umetniškemu večeru mladih v Gorici.) Dne 21. avgusta t. l. je priredil Ferdo Delak v goriskem gledališču Petrarca »Umetniški večer mladice s sodelovanjem znanega umetnika prof. Černigoja in gorškega umetniškega naraščaja Igorja Volka, Mare Samsa in Vide Rojčeve. Stevilna inteligentna publika je s prekipenjem navdušenjem sledila skrbno pripravljenemu in umetniško popolnoma izdelanemu sporedu, ki je obsegal klasičen in moderen repertoar. V začetku je imel Ferdo Delak uvodno predavanje — malo predolgo mogoče — razpravljajoč o novi umetnosti in modernem teatru. Nova umetnost je konstruktivna, to je destruktivno zidajoča, dinamično ustvena, nastala je v času kaosa. Zato je izčistila in premagala prostor. Moderni teater je dinamičen, kot tak naj bo sinteza življenja, duševna hrana v času in prostoru. Nato je ob kratkem podal kritiko današnjega gledališča in zaključil: »Sprejmite našo umetnost — ali jo odklonite — nam je vseeno. Vedite pa, da gledališka zgodovina nikakor ne more mimo nas, gre lahko šele preko nas!«

Nato je sledil program, obsegajoč dve laški, ostale pa slovenske točke. Odlomki iz Shakespearejevih del do Zupancičeve »Veronike Deseniške«, Wilganovih pesmi do Cankarjevega »Hlapca Jernejca«, koreografskih točk do Dantjevega »Inferna«. In vse tako sugestivno močno podano, v popolnoma originalnih in izredno posrečenih kostumih in trpantni scenariji. Bilo je delo

dveh velikih umetnikov Delaka in Černigoja. Laško časopisje navdušeno piše o tem večeru in pravi, da je umetniški vodja prireditve Delak brezdvomno visoke umetniške poenice, da je mojster glasu in geste in da ima za bodočnost najlepše izgleda. Prof. Černigoj — nam že dobro znan umetnik — pa je s svojim preciznim delom dvignil prireditve do vrhunca. To je vse lepo, in Slovenci, ki smo bili pri prireditvi navzoči, smo uživali ob lepoti slovenske besede, bojim se pa enega: Mnogo slovenskih talentov je za narod izgubljenih, gredo iz domovine in se je ne spomnijo več. Istega se bojim tudi tukaj. Delak in Černigoj sta sprejela vabilo »laških neodvisnih umetnikov« in nameravata novembra meseca prirediti turnejo po Italiji...

I. F.

Kratke vesti.

Krvav poraz Italijanov v Tripolitani. Po vestih iz Tunisa so doživele italijanske čete pri Gadhamesu v Tripolitani v boju z vstajši težak poraz in pustile v rokah vstajev mnogo orožja, municije in ujetnikov. Italijansko vojno ministrstvo to vest demantira. Viljem se vrača v Nemčijo. Bivši nemški feldmaršal Mackensen je obiskal Viljema v Doornu. Obisk tolažiljo kot znak bližnjega povratka Viljema v Nemčijo.

Francija je pripravljena odstopiti Španiji predsedniško mesto v Tangerski komisiji proti temu, da se razširijo francoske meje v Maroku.

Poljska vlada je naročila v ladjedelnicah v Danzigu 15 večjih trgovskih ladij.

Gospodarstvo.

BORZE.

Ljubljanska berza, 27. avgusta. Zaključki: Bukovi plohi, obrobljeni, od 27 do 100 mm, I., II., feo meja, 1 vag., 775; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana 110.

Zagreb, 27. avgusta. Devize: Newyork kabel 56.675—56.975, ček 56.462—56.762, London izplačilo 275.125—276.325, Milan izplačilo 184.9—186.1, Dunaj izplačilo 799.25—803.25, ček 799.15—803.15, Berlin izplačilo 1350.91—1354.91, Budapešta 0.0794—0.07984, Praga izplačilo 167.71—168.71, Curih izplačilo 1094.513—1098.513.

Curih, 27. avgusta. Beograd 9.125, Newyork 518.25, London 25.15, Pariz 14.81, Praga 15.35, Milan 16.90, Berlin 123.475, Dunaj 73.09, Bukarešta 2.525, Budapešta 0.007245, Sofija 3.73.

VLOMILEC NAŠEL DRAGULJE, KI JIH JE SAM UKRADEL.

Te dni je prišel k policijskemu komisarju v Marseille-u neki mladenič, ki se mu je sposobno predstavil za George-a Rouget-a ter prijavil sledeče:

Mojemu stricu Chambeau-u, juvelirju v Parizu je ukradel neznan lopov več draguljev, vrednih 200.000 frankov. Ker je bilo vse poizvedovanje policije zaman, se je vzbudil v meni nenadoma detektivski instinkt in jel sem poizvedovati na svojo pest. Instinkt me je gnil v Marseille in res se mi je posrečilo, da sem našel del ukradenih draguljev v trgovini draguljarja Bazila.

Na podlagi te prijave je poslal policijski komisar v Bozilo vo trgovino detektiva, ki je našel tam ovoj, v katerem se je nahajal del ukradenih draguljev. Juvelir je izpovedal, da mu je prinesel ovoj neznan deček, ki ga je prosil, da ga za nekaj dni shrani, češ, da pride lastnik sam ponj. Kot lastnika je navedel deček ime nekega juvelirjevega znanca, ki pa o zadevi ne ve ničesar.

Stvar je postala misteriozna, toda policijski komisar je zagotovo hitro rešil. Sumil je, da je ukradel dragulje ter jih poslal Bazilu Rouget sam. Zato ga je zaprl.

Rouget se je delal sprva ogorčenega ter je odločno tajil, kmalu pa se je zapletel v protislovja in končno si ni vedel iz zagate drugače pomagati, kot da je priznal. Vlom je izvršil sporazumno z nekim opetovano predkaznovanim svedrovcem, kateremu je odstopil pil tudi del plena. Ker se ni upal draguljev vnovčiti, si je izmisлил trik v nadi, da ga bo stric bogato nagradil.

Rouget-a so pridržali v zaporu, kjer ga je našel na svoje veliko začudenje stric, ki se je pripeljal v Marseille ker mu je čedni nečak brzojavil, da je dragulje našel.

Rudyard Kipling:

Knjiga o džungli.

Čredo po ovinku skozi džunglo do pričetka globeli in pridrvim z njo po njej navzdol; ali pri ustju se mi Shere Khan izmuza. Ta konec moramo zagraditi. Sivi brat, moreš li zame razdvojiti čredo?

»Jaz ne — morebiti — ampak pripeljal sem seboj večšega pomočnika.« Sivi brat je odšel in izginil v neko luknjo. Zdajci se je tam prikazala orjaška siva glava, ki jo je Mowgli dobro poznal, in vroče ozračje je pretresel najbednejši krik cele džungle — opoldansko lovsko tulenje volka.

»Akela! Akela!« je zaklical Mowgli in plosnil z rokama. »Lahko bi si bil mislil, da ne pozabiš name. Veliko delo hočemo izvršiti. Razdvoji čredo, Akela. Krave s telti skupaj, bike in bivate za oranje pa skupaj.«

Volka sta se zagnala med čredo, ki je puhala, dvigala glavo in se razdelila na dva dela. V enem so bile bivolske krave s teleti v sredini, bulile oči in kopale z nogami, pripravljene navaliti na volka, samo ako bi se bila ustavila in jih pomangrati. V drugi gruči so stari in mladi biki rohnili in bili z nogami; pa dasi so bili videti bolj silni, so bili mnogo manj nevarni, ker niso imeli telet, katera bi ščitili. Niti šest mož ne bi moglo tako lepo razdeliti črede.

27

»Kaj pa sedaj?« je sepihal Akela. »Združiti se zopet skušajo.«

Mowgli je skočil Rami na hrbet. »Odženi bike na levo, Akela. Ti, Sivi brat, pa drži krave skupaj po našem odhodu in jih poženi v ustje globeli.«

»Kako daleč?« je vprašal Sivi brat, sepihajoč in hlapajoč.

»Dokler ne bodo stene globeli tako visoke, da Shere Khan ne more skočiti nanje,« je zavpil Mowgli. »In tam jih drži tako dolgo, dokler ne pridemo mi po globeli.« Ko je Akela zatulil, so se biki zagnali v tek in Sivi brat se je vstopil pred krave. Zakadile so se nadenj, on pa je tekel tik pred njimi proti ustju globeli, v tem ko je Akela gnil bike daleč na levo.

»Dobro si naredil! napadi jih še enkrat, potem bodo že šli. Oprezno sedaj, — oprežno, Akela. Če hlapneš enkrat preveč, bodo biki navalili. Huja! Gorši delo to kot gonja črnih jelenov. Ali si si kdaj mislil, da se morejo te živali tako hitro gibati?« je vpil Mowgli.

»Sem — svoje dni sem lovil tudi te,« je hropel Akela v prahu. »Ali naj jih obrnem v džunglo?«

»Daj, obrni jih! Hitro jih obrni tja. Rama je ves divji od togote. Ej, da bi mu vsaj mogel povedati, kaj bi danes rad od njega!«

To pot so bili biki pognani na desno in so zdrveli v goščavo. Ostali pastirji, ki so gledali kake pol milje pri goveji živini ves prizor, so zbežali v vas, kar so jih

mogle nesti noge, in vpili, da so se bivoli splašili in ušli.

Mowglijev načrt je bil prav priprost. Njegov namen je bil narediti velik ovinek po brdovju, dospeti do začetka globeli, nato pa pognati bike vanjo in zajeti Shere Khana med biki in kravami; vedel je namreč, da se Shere Khan po obilni jedi in pijači ne bo mogel boriti ali plezati na stene globeli. S klci je miril bike in tudi Akela se je umaknil daleč v ozadje in je samo zdaj pa zdaj zavpil, da je nagnal zadnje živali. Naredili so dolg, dolg ovinek, ker niso hoteli priti preblizu globeli in opozoriti Shere Khana na nevarnost. Naposled je Mowgli ustavil zbegano čredo ob začetku globeli na travnati jasi, ki se je strmo nžnjevala v globel. S tiste višave si videl preko drevesnih vršičkov na ravno spodaj; ali Mowgli si je ogledoval stene globeli in je ves zadovoljen opazil, da so se dvigale skoraj navpično od tal in da bi trtle in cvijalka, ki so visele po njih, ne dale opore tigru, če bi hotel splezati po njih.

»Pusti, naj se oddahnejo, Akela,« je dejal in vzdignil roko. »Niso ga še zavohali. Pusti jih, Pusti jih, naj se oddahnejo. V tem pa sporočim Shere Khanu, kdo prihaja. Sedaj ga imamo v pasti.«

Nastavil je roke k ustam in zavpil po globeli; glas mu je donel kakor da bi klical po predoru in odmev se je valil od skale do skale.

(Dalje prih.)

Naznanilo preselitve.

Uljudno naznanjam, da sem svojo nad 30 let obstoječo trgovino s kožuhovino, čepicami in klobuki

I. WANER

iz sv. Petra ceste štev. 19
presečila

v popolnoma na novo preurejene prostore
na sv. Petra cesti štev. 9

Zahvalujem se svojim cenjenim naročnikom in občinstvu za dosedanje zaupanje in prosim naklonjenosti tudi nadalje.

Postrezala bodem — kakor vedno — s solidnim blagom in delom.

Za dame posebna pomenljiva soba.

Lastna delavnica za vsa popravila, strojenje in barvanje kož, kar se izvrši tožno in ceno.

Se prijazno priporočam

I. WANER, Ljubljana, Sv. Petra c. 9.

Najboljša, najcenejša
kolesa in šivalni stroj
so edino

Petelinčevi

znamke

Gritzer, Adler, Phönix

Blizu Prešernovega
spomenika za vodo.

za dom, obrt in industrijo. Pouk brezplačen, ugodni plačilni pogoji. Tudi na obroke. — Večletna garancija.

Od dobrega
najboljše je
švicarski
pletilni stroj
DUBIED

Josip Petelinc, Ljubljana

„Vinocet“

tovarna vinskega kisa,
d. z o. z., Ljubljana,
nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje.

Srajce,

promenadne, bele in barvaste, ovratnike vseh vrst in fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice v raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne — potrebščine, svilene trakove, čipke in vezenino. — Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

- Oglašujte v „Narodnem Dnevniku“!

Zlatorog

terpentinovo milo!

Ta neprekosljiva sestava mila in terpentina vsebuje pristno

zlato!

V vsaki tisoči komad je
vtisnjen pristen
zlatnik,
ki žaka srečnega kupca.
Kupite takej komad tega
idealnega mila, mogoče
najdete tudi Vi
zlatnik!

Iv. Brunčič & Fr. Rebernik

pleskarja in ličarja

Ljubljana, Karel Kotnikova ul. 3

Se priporočata za vsa v to stroko spadajoča dela.

Delo solidno!

Cene zmerne!

Iščemo
za lemošnji okrog

OFFICIAL DEALER

(okrožnega zastopnika)
Pri-raven posel pri pisalni mrl.
Brez strokovnega znanja. Znanje
nemškega jezika potrebno. Do
hodka 100-200 dolarjev mesečno.
in kot posredniški posel. Tozadnje
vloge pod „FORDSYSTEM“
na oglašni zavod INTER
REKLAM d. d., Zagreb I-78,
Strossmayerova 6

Elektrotehnika in inženjerja išče Električna zadruga v Spodnji Šiški, ki bi prevzel mesto

obratovodja

ter bi bila to njegova posredniška služba. Nastop službe takoj. Ponudbe do 27. t. m. gori imenovani zadrugi.

Iščem

malo, mirno sobico, tudi na periferiji mesta. Prosim naslove na upravitelstvo „Nar. Dnevnika“.

Mali oglasi

Za vsako besedo se plača 50 par. za debelo tiskano pa Din 1—

Knjigovodja - bilancist

išče mesta pri kakem industrijskem podjetju. Ponudbe pod „Knjigovodja“ na upravo „Narodnega Dnevnika“.

Na dobro

domačo hrano se sprejmejo abonenti. Stari trgovci v zalogi Združene opšt. št. 34/II, levo vrata št. I.

MODROCE

iz najboljšega domačega in češkega platna, posteljne mreže, zložljive postelje, otomane, dekoracijske patent divane in tapetniške izdelke nudi najceneje

RUDOLF RADOVAN,
tapetnik

Ljubljana, Krekov trg 7.

Stekleno

strešno opremo imajo stalno v zalogi Združene opšt. karne d. d. v Ljubljani.

TISKARNA „MERKUR“

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠTEV. 13.

TELEFON ŠTEV. 332.

TELEFON ŠTEV. 332.

Se priporočata za vse v tiskarsko stroko spadajoča dela.

Uprava „Narodnega Dnevnika“

prodaja

makulturni papir

kg Din 4-50.

UNDERWOOD

pisalni stroj je dosegel svetovni sloves, nad 2.000.000 strojev v prometu in rabi.
Zastopnik LUD. BARAGA, Ljubljana
Šelenburgova ul. 6. — Telefon 980.

Prva žebliarska in železobitna zadruga v Kropi in Kamni gorici.

Pisma: Žebliarska zadruga, Kropa (Slovenija).

Brzjavke: Zadruga Kropa.

Telefon interurban: Podnart 2.

Žebli za normalne in ozkotirne železnice.
Žebli za ladje, črni ali pocinkani.
Žebli za zgradbe, les itd.

Žebli za čevlje.
Spojke za odre in prage.
Spojke za ladje in splave.
Železne brane.
Zobje za brane.

Ključke za podobne, zid, cevi, žlebove itd.
Vijaki z maticami.
Podložne ploščice.
Maticice.

Zakovice za tenderje, kote, mostove, sode, pločevino, kolesa itd.
Vijačni čepi.
Verige.

Izdeluje lahke transmisije, popravlja strokovnjaško gospodarske stroje in opreme za vodne žage in mline.

Vsi v našo stroko spadajoči železni izdelki po vzorcih in risbah najceneje.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Prodaja se samo na debelo trgovcem.